

Εναρκτήρια ομιλία του Θερινού Κύκλου 2026 (Κύκλος δημοσίου διεθνούς δικαίου)

Ακαδημία Διεθνούς Δικαίου της Χάγης

Καθηγητής Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Πρόεδρος του Curatorium της Ακαδημίας Διεθνούς Δικαίου της Χάγης

Κύριε Γενικό Γραμματέα,

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Κυρίες και κύριοι καθηγητές,

Αγαπητές και αγαπητοί συμμετέχοντες από όλο τον κόσμο,

I. Εισαγωγή

Ως Πρόεδρος του Curatorium της Ακαδημίας Διεθνούς Δικαίου της Χάγης, έχω την τιμή και τη χαρά να σας καλωσορίσω στην τελετή έναρξης του Θερινού Κύκλου Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου 2026.

Ακολουθώντας την παράδοση, η τελετή αυτή είναι πρωτίστως μια στιγμή υποδοχής. Σηματοδοτεί την αρχή μιας ιδιαίτερης πνευματικής και ανθρώπινης εμπειρίας, που συγκεντρώνει, στον ίδιο χώρο, καθηγητές, επαγγελματίες του δικαίου και φοιτητές προερχόμενους από εξαιρετικά διαφορετικές νομικές, πολιτισμικές και γεωγραφικές παραδόσεις, όλους εμπνεόμενους από την ίδια φιλοδοξία: να εμβαθύνουν τη γνώση τους στο διεθνές δίκαιο και να συμβάλουν στην ανάπτυξή του.

Όμως η σημερινή τελετή έναρξης είναι επίσης μια στιγμή προβληματισμού.

Η Ακαδημία δεν λειτουργεί στο περιθώριο του κόσμου. Από την ίδρυσή της, συνοδεύει τις μεγάλες μεταβολές της διεθνούς κοινωνίας, παραμένοντας ταυτόχρονα πιστή στην πρωταρχική της αποστολή: να προσφέρει έναν χώρο μελέτης, διαλόγου και πνευματικής ελευθερίας στην υπηρεσία του διεθνούς δικαίου.

Το πλαίσιο, όμως, μέσα στο οποίο ανοίγει σήμερα ο Θερινός Κύκλος καθιστά αναπόφευκτο αυτόν τον προβληματισμό.

Ποτέ, ίσως, εδώ και αρκετές δεκαετίες, το διεθνές δίκαιο δεν έχει τεθεί σε τόση δοκιμασία, δεν έχει συζητηθεί και δεν έχει αμφισβητηθεί τόσο πολύ. Οι κρίσεις πολλαπλασιάζονται, οι διεθνείς εντάσεις κλιμακώνονται, οι προσδοκίες απέναντι στους διεθνείς θεσμούς είναι ασφυκτικές, ενώ η ικανότητά τους να ανταποκριθούν αποτελεσματικά απέναντι στις σύγχρονες προκλήσεις συχνά δοκιμάζεται σκληρά.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, θα ήταν δελεαστικό να δούμε στο διεθνές δίκαιο μονάχα την αντανάκλαση των σχέσεων ισχύος που διαπερνούν τις σχέσεις μεταξύ των κρατών. Κι όμως, ακριβώς όταν η νομική τάξη υφίσταται τις ισχυρότερες πιέσεις αποκαλύπτεται όλη της η σημασία. Διότι το διεθνές δίκαιο δεν προορίζεται μόνο για τις περιόδους σταθερότητας· αποκτά όλο του το νόημα όταν η ειρήνη απειλείται, όταν η συνεργασία δυσχεραίνει και όταν η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας απαιτεί ανανεωμένη επαγρύπνηση.

Ακριβώς σε αυτές τις στιγμές, η αποστολή της Ακαδημίας μας αποκτά όλη της τη σημασία.

II. Μια αποστολή θεμελιωμένη σε μια διαχρονική πεποίθηση

Από την ίδρυσή της το 1923, η Ακαδημία επιδιώκει μια φιλοδοξία που παραμένει ανέπαφη στο πέρασμα του χρόνου: να προάγει τη μελέτη του διεθνούς δικαίου στο υψηλότερο επίπεδο και να καταρτίζει όσους θα φέρουν την ευθύνη να το κατανοήσουν, να το ερμηνεύσουν, να το διδάξουν και να το εφαρμόσουν στα πανεπιστήμια, τα δικαστήρια, τη διοίκηση, τους διεθνείς οργανισμούς ή την επαγγελματική πράξη.

Η επιλογή της Χάγης δεν ήταν τυχαία. Ως πόλη που φιλοξενεί το Παλάτι της Ειρήνης και περιοχή όπου έλαβαν χώρα οι πρώτες μεγάλες διασκέψεις αφιερωμένες στην ειρηνική επίλυση διαφορών, συμβολίζει μια πεποίθηση που παραμένει στην καρδιά του θεσμού μας: ότι μια διεθνής τάξη θεμελιωμένη σε κανόνες δικαίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ειρηνική συνύπαρξη των κρατών και την αποτελεσματική προστασία του ανθρώπου.

Η πεποίθηση αυτή ουδέποτε απάλλαξε το διεθνές δίκαιο από τις δοκιμασίες της ιστορίας. Η Ακαδημία διήλθε τις ανακατατάξεις του 20ού αιώνα, τους δύο παγκόσμιους πολέμους, τον ψυχρό πόλεμο, τα κινήματα αποαποικιοποίησης, την ανάδυση νέων διεθνών παραγόντων, καθώς και

τις βαθιές μεταβολές της διεθνούς κοινωνίας. Σε κάθε εποχή, το διεθνές δίκαιο κλήθηκε να ανταποκριθεί σε πρωτόγνωρες προκλήσεις, χωρίς ποτέ να απαρνηθεί την πρωταρχική του φιλοδοξία: να αντικαταστήσει το απλό παιχνίδι των σχέσεων ισχύος με κανόνες δικαίου και να συμβάλει στην επικράτηση του διαλόγου έναντι της αντιπαράθεσης.

Οι γενιές που προηγήθηκαν υπήρξαν μάρτυρες μεγάλων μεταβολών του διεθνούς δικαίου και συχνά συνέβαλαν στη διαμόρφωσή τους. Η δική σας γενιά θα αντιμετωπίσει, με τη σειρά της, προκλήσεις εξαιρετικού μεγέθους. Θα πρέπει όχι μόνο να αποτιμήσει τις νομικές τους προεκτάσεις, αλλά και να συμμετάσχει, με αυστηρότητα, διάκριση και ανεξαρτησία, στη διαμόρφωση των απαντήσεων που θα κληθεί να δώσει το διεθνές δίκαιο.

Θα ήθελα τώρα να αφιερώσω λίγο χρόνο σε αυτές τις προκλήσεις.

III. Οι σημερινές προκλήσεις

Η πρώτη πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα το διεθνές δίκαιο αφορά, φυσικά, τη **διατήρηση της ειρήνης** και της διεθνούς ασφάλειας. Η απαγόρευση της χρήσης βίας, που καθιερώνεται από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ως ένα από τα θεμέλια της σύγχρονης διεθνούς έννομης τάξης, εξακολουθεί να αποτελεί αντικείμενο σοβαρών παραβιάσεων. Ταυτόχρονα, οι μηχανισμοί που είναι επιφορτισμένοι με τη διασφάλιση της συλλογικής ασφάλειας προσκρούουν σε δυσκολίες που περιορίζουν την ικανότητά τους να προλαμβάνουν ή να επιλύουν κρίσεις με την αποτελεσματικότητα που δικαιούται να προσδοκά η διεθνής κοινότητα.

Η δεύτερη πρόκληση αφορά τα **διεθνή δικαιοδοτικά όργανα**. Είτε πρόκειται για το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας ή τα περιφερειακά δικαιοδοτικά όργανα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο ρόλος τους φαίνεται σήμερα πιο ουσιώδης από ποτέ. Συμβάλλουν στην ειρηνική επίλυση διαφορών, στην αποσαφήνιση και την ανάπτυξη του δικαίου, καθώς και στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ταυτόχρονα, έρχονται ενίοτε αντιμέτωπα με αμφισβητήσεις, αντιστάσεις ή δυσκολίες στην εκτέλεση των αποφάσεών τους, που καταδεικνύουν τις εντάσεις στις οποίες παραμένει εκτεθειμένο το διεθνές δίκαιο.

Η τρίτη πρόκληση αφορά την ίδια την **πολυμέρεια**. Οι βαθιές γεωπολιτικές εξελίξεις των τελευταίων ετών έχουν μεταβάλει τις διεθνείς ισορροπίες και έχουν οδηγήσει τα κράτη να αναπροσδιορίσουν ορισμένες από τις προτεραιότητές τους. Οι μηχανισμοί διεθνούς συνεργασίας υπόκεινται έτσι σε αυξανόμενες προσδοκίες, ενώ ταυτόχρονα η απαιτούμενη για τη λειτουργία τους συναίνεση καθίσταται δυσκολότερο να επιτευχθεί. Η εξέλιξη αυτή δεν πρέπει να οδηγεί σε παραίτηση, αλλά σε έναν ανανεωμένο προβληματισμό γύρω από τις προϋποθέσεις μιας πολυμέρειας ικανής να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις προκλήσεις της εποχής μας.

Η τέταρτη πρόκληση απορρέει από τις **επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις**. Η τεχνητή νοημοσύνη, οι κυβερνοεπιχειρήσεις, η χρήση δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα, οι νέες μορφές σύγκρουσης, καθώς και οι προκλήσεις που σχετίζονται με το διάστημα και τα παγκόσμια κοινά αγαθά, θέτουν πρωτόγνωρα ζητήματα. Το διεθνές δίκαιο καλείται να συνοδεύσει αυτές τις εξελίξεις χωρίς να απαρνηθεί τις αρχές που αποτελούν το θεμέλιό του. Οφείλει να παρέχει ένα κανονιστικό πλαίσιο αρκετά στέρεο ώστε να διαφυλάσσει τη νομική ασφάλεια, παραμένοντας ταυτόχρονα αρκετά προσαρμοστικό ώστε να ανταποκρίνεται στη συνεχώς εξελισσόμενη πραγματικότητα.

Η πέμπτη πρόκληση είναι εκείνη της **κλιματικής αλλαγής και της προστασίας του περιβάλλοντος**. Η κλιματική αποσταθεροποίηση, η διάβρωση της βιοποικιλότητας και η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων υπενθυμίζουν ότι τα περιβαλλοντικά ζητήματα βρίσκονται πλέον στο επίκεντρο των ανησυχιών της διεθνούς κοινότητας. Απέναντι σε αυτές τις παγκόσμιες προκλήσεις, εναπόκειται στα κράτη, στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου, να εμβαθύνουν τη συνεργασία τους, να αναλάβουν τις αντίστοιχες ευθύνες και να διαφυλάξουν τα κοινά αγαθά της ανθρωπότητας, με πνεύμα αλληλεγγύης και κοινής ευθύνης.

Τέλος, θα ήθελα να αναφερθώ σε μια πρόκληση που με αγγίζει ιδιαίτερα: την **προστασία του ανθρώπου**. Οι ένοπλες συγκρούσεις, οι αναγκαστικές μετακινήσεις πληθυσμών, οι προσβολές θεμελιωδών δικαιωμάτων ή οι ανθρωπιστικές συνέπειες των σύγχρονων κρίσεων υπενθυμίζουν έντονα ότι η ανθρώπινη αξιοπρέπεια παραμένει στο επίκεντρο των ανησυχιών του διεθνούς δικαίου.

Οι προκλήσεις αυτές διαφέρουν ως προς τη φύση τους, αλλά έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: όλες θέτουν σε δοκιμασία την ικανότητα του διεθνούς δικαίου να επιτελέσει την πρωταρχική του αποστολή, δηλαδή την παροχή ενός νομικού πλαισίου που επιτρέπει την οργάνωση της συνύπαρξης των κρατών, την προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας και την προστασία των θεμελιωδών αξιών στις οποίες στηρίζεται η διεθνής μας κοινότητα.

IV. Το διακύβευμα: η διατήρηση της εμπιστοσύνης στο διεθνές δίκαιο

Μπροστά σε αυτές τις προκλήσεις, θα ήταν δελεαστικό να υποκύψει κανείς είτε στον σκεπτικισμό είτε στην απογοήτευση, θεωρώντας το διεθνές δίκαιο ως ένα ιδεώδες σταδιακά ξεπερασμένο από τη γεωπολιτική πραγματικότητα. Δεν συμμερίζομαι αυτή την άποψη.

Το διεθνές δίκαιο διέρχεται, αναμφίβολα, μια περίοδο σοβαρών εντάσεων. Οι δυσκολίες όμως που αντιμετωπίζει δεν μπορούν να θέσουν εν αμφιβόλω τον λόγο ύπαρξής του. Αντιθέτως, υπενθυμίζουν τη σημασία του. Διότι καμία αξιόπιστη εναλλακτική λύση δεν επιτρέπει σήμερα να οργανωθούν οι διεθνείς σχέσεις, να προληφθούν οι συγκρούσεις, να διαφυλαχθεί το περιβάλλον ή να διασφαλιστεί η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων με τον ίδιο βαθμό νομιμότητας και οικουμενικότητας.

Το πραγματικό διακύβευμα βρίσκεται λοιπόν αλλού. Έγκειται στην ικανότητα του διεθνούς δικαίου να συνεχίσει να εμπνέει εμπιστοσύνη: εμπιστοσύνη στη δύναμη των κανόνων του, εμπιστοσύνη στους θεσμούς του, εμπιστοσύνη στην ικανότητά του να προσφέρει μια κοινή γλώσσα και ένα κοινό νομικό πλαίσιο, πέρα από την ποικιλία των συμφερόντων και των σχέσεων ισχύος.

Η εμπιστοσύνη αυτή, ωστόσο, δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη. Οικοδομείται και ανανεώνεται κάθε μέρα. Στηρίζεται στην ποιότητα των κανόνων, στην αυστηρή ερμηνεία τους, στην εφαρμογή τους με καλή πίστη και στη βούληση των κρατών να τηρούν τις δεσμεύσεις που έχουν ελεύθερα αναλάβει. Εξαρτάται επίσης από όσους, μέσω της διδασκαλίας, της έρευνας, της πρακτικής ή των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων, συμβάλλουν στο να παραμένει ζωντανό το διεθνές δίκαιο.

Γι' αυτό η ευθύνη της δικής σας γενιάς είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Θα κληθείτε να ασκήσετε ποικίλα καθήκοντα: δικαστές, διπλωμάτες, ακαδημαϊκοί, δικηγόροι, διαιτητές, διεθνείς υπάλληλοι, νομικοί σύμβουλοι ή υπεύθυνοι δημόσιων υποθέσεων. Θα πρέπει να συνδυάσετε την πίστη στις αρχές με την κατανόηση της πραγματικότητας και την απαίτηση για αυστηρότητα με την αίσθηση της ευθύνης.

Ο διεθνολόγος δεν μπορεί να αρκεστεί σε μια ανάγνωση του δικαίου που αγνοεί την πραγματικότητα. Ούτε όμως μπορεί αυτή η πραγματικότητα να τον οδηγήσει στη σχετικοποίηση των αρχών στις οποίες στηρίζεται η διεθνής έννομη τάξη.

Η ιστορία του διεθνούς δικαίου δείχνει ότι τα σημαντικότερα επιτεύγματά του δεν υπήρξαν ποτέ καρπός ευνοϊκών συγκυριών. Γεννήθηκαν από την πεποίθηση, την επιμονή και τον διάλογο. Η δημιουργία των διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων, η ανάπτυξη της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η κωδικοποίηση πολλών κλάδων του διεθνούς δικαίου μαρτυρούν την ικανότητά του να εξελίσσεται και να ενισχύεται, ακόμη και σε περιόδους βαθιάς αβεβαιότητας.

Αυτή ακριβώς την τεκμηριωμένη εμπιστοσύνη στη δύναμη του δικαίου επιθυμεί να μεταδώσει η Ακαδημία μας. Όχι τη βεβαιότητα ότι το δίκαιο θα δίνει πάντοτε άμεσες ή τέλειες απαντήσεις, αλλά την πεποίθηση ότι παραμένει το καλύτερο εργαλείο που διαθέτει η διεθνής κοινότητα για την προαγωγή της ειρήνης, της δικαιοσύνης, της συνεργασίας μεταξύ των λαών και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

V. Οι ευθύνες της Ακαδημίας

Πιστεύω ότι, σε ένα πλαίσιο σαν το σημερινό, η Ακαδημία Διεθνούς Δικαίου της Χάγης φέρει μια ιδιαίτερη ευθύνη.

Εδώ και πάνω από έναν αιώνα, επιδιώκει μια αποστολή που παραμένει επίκαιρη: να προσφέρει έναν χώρο όπου το διεθνές δίκαιο μπορεί να μελετάται αυστηρά, να συζητείται με ελευθερία και να μεταδίδεται με πίστη στις αρχές του. Η αποστολή αυτή δεν συνίσταται στην υπεράσπιση μιας αφηρημένης ή εξιδανικευμένης αντίληψης του διεθνούς δικαίου. Συνίσταται στην προαγωγή μιας κατανόησης του δικαίου που να είναι αυστηρή, κριτική και ανοιχτή, με επίγνωση τόσο των κατακτήσεών του όσο και των ορίων και των δυνατοτήτων του.

Η πρώτη ευθύνη της Ακαδημίας είναι, επομένως, εκείνη της επιστημονικής αριστείας.

Σε μια εποχή όπου μερικές φορές γίνεται επίκληση του διεθνούς δικαίου κατά τρόπο πρόχειρο, ή χρησιμοποιείται ακόμη και εργαλειακά στην υπηρεσία στόχων που δεν του αρμόζουν, είναι σημαντικότερο από ποτέ να διαφυλαχθεί η αυστηρότητα του νομικού συλλογισμού. Αυτή η απαίτηση μεθόδου, διάκρισης και πνευματικής ανεξαρτησίας αποτελεί την πρώτη προϋπόθεση της αξιοπιστίας του διεθνούς δικαίου.

Η δεύτερη ευθύνη της Ακαδημίας είναι εκείνη της οικουμενικότητας.

Το διεθνές δίκαιο δεν μπορεί να εκπληρώσει πλήρως την αποστολή του παρά μόνο αν τρέφεται από την ποικιλία των νομικών παραδόσεων, των πολιτισμών και των διαφορετικών εμπειριών. Η Ακαδημία συγκεντρώνει κάθε χρόνο καθηγητές και συμμετέχοντες προερχόμενους από όλες τις περιοχές του κόσμου. Η ποικιλομορφία αυτή δεν αποτελεί απλή αντανάκλαση της διεθνούς κοινότητας· είναι μία από τις κύριες πηγές πλούτου της. Ευνοεί τον διάλογο, την αμοιβαία ακρόαση και την αντιπαράθεση ιδεών, με σεβασμό στις διαφορές και γύρω από μια κοινή νομική γλώσσα.

Τέλος, η τρίτη ευθύνη της Ακαδημίας είναι να καταρτίζει νομικούς που συνειδητοποιούν την ευθύνη τους.

Η κατάρτιση δεν συνίσταται μόνο στη μετάδοση γνώσεων. Περιλαμβάνει επίσης την ανάπτυξη κριτικού πνεύματος, την καλλιέργεια της ανεξαρτησίας της κρίσης και την προετοιμασία του καθενός και της καθεμιάς να ασκεί τα καθήκοντά του με ικανότητα, ακεραιότητα και αίσθηση ευθύνης. Οι νομικοί καλούνται να παρεμβαίνουν σε πλαίσια όπου οι πιέσεις μπορεί να είναι ισχυρές και όπου οι νομικές επιλογές έχουν ενίοτε σημαντικές συνέπειες. Περισσότερο από ποτέ, οφείλουν να επιδεικνύουν ικανότητα διάκρισης, πνευματικό θάρρος και σταθερή πίστη στις απαιτήσεις του κράτους δικαίου.

Αυτή η φιλοδοξία εμψυχώνει την Ακαδημία μας από την ίδρυσή της. Εξηγεί την ιδιαίτερη θέση που κατέχει στη διεθνή νομική κοινότητα και την εμπιστοσύνη που της παρέχουν, εδώ και πάνω από έναν αιώνα, γενιές καθηγητών, επαγγελματιών και φοιτητών.

Το Curatorium είναι ο εγγυητής αυτής της φιλοδοξίας. Αποτελούμενο από δεκαοκτώ νομικούς προερχόμενους από διαφορετικές παραδόσεις του διεθνούς δικαίου, μεριμνά για την επιστημονική ποιότητα της διδασκαλίας, καθορίζει τους ακαδημαϊκούς προσανατολισμούς της Ακαδημίας και επιλέγει τους καθηγητές που καλούνται να διδάξουν κατά τη διάρκεια των θερινών και χειμερινών συνόδων. Εντάσσεται σε μια παράδοση αριστείας, ανεξαρτησίας και ανοιχτού πνεύματος που αποτελεί ένα από τα διακριτικά γνωρίσματα του θεσμού μας.

Το πρόγραμμα που εγκαινιάζουμε σήμερα είναι πιστό σε αυτή την παράδοση.

Τις επόμενες εβδομάδες, θα παρακολουθήσετε ένα γενικό μάθημα και ειδικά μαθήματα αφιερωμένα στους κύριους κλάδους του δημοσίου διεθνούς δικαίου. Η διδασκαλία θα καλύψει τόσο τα κλασικά ζητήματα σχετικά με την κυριαρχία, τη διεθνή ευθύνη, την ειρηνική επίλυση διαφορών ή τα ανθρώπινα δικαιώματα, όσο και τα πιο πρόσφατα ζητήματα που συνδέονται με τις νέες τεχνολογίες, το διεθνές αθλητικό δίκαιο, τις μεταβολές των οικονομικών σχέσεων ή τη μετανάστευση.

Τη διδασκαλία αυτή θα αναλάβουν οι πιο διακεκριμένοι καθηγητές και επαγγελματίες της εποχής μας, εκπροσωπώντας ποικίλες νομικές παραδόσεις και πνευματικές οπτικές. Αυτή η πολυφωνία προσεγγίσεων αποτελεί, το επαναλαμβάνω, μία από τις μεγαλύτερες δυνάμεις της Ακαδημίας.

Σας καλώ να αξιοποιήσετε πλήρως αυτή την εξαιρετική εμπειρία. Οι γνώσεις που θα αποκτήσετε εδώ θα είναι πολύτιμες. Όμως εξίσου πολύτιμες θα είναι οι ανταλλαγές που θα έχετε μεταξύ σας, οι φιλίες που θα δημιουργήσετε και τα δίκτυα εμπιστοσύνης που θα οικοδομήσετε. Πέρα από τη διδασκαλία, η Ακαδημία είναι επίσης μια πνευματική και ανθρώπινη κοινότητα, της μακράς παράδοσης της οποίας θα γίνετε πλέον μέλη.

VI. Επίλογος

Κυρίες και κύριοι,

Τις επόμενες εβδομάδες, θα μελετήσετε ένα δίκαιο ζωντανό, σε συνεχή εξέλιξη, αντιμέτωπο με σημαντικές προκλήσεις, αλλά περισσότερο απαραίτητο από ποτέ.

Η Ακαδημία δεν φιλοδοξεί να σας προσφέρει έτοιμες απαντήσεις. Θα σας προσφέρει κάτι περισσότερο: μια μέθοδο, ένα κριτικό πνεύμα, την προσήλωση στην πνευματική αυστηρότητα και την πεποίθηση ότι ο διάλογος μεταξύ των νομικών παραδόσεων παραμένει μία από τις μεγαλύτερες πηγές πλούτου του κλάδου μας.

Εύχομαι η παρουσία σας στην Ακαδημία να σας αφήσει πολλά περισσότερα από την ανάμνηση ενός θερινού κύκλου. Ελπίζω ότι θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη σας στην ικανότητα του δικαίου να δίνει απαντήσεις στις προκλήσεις της εποχής μας· ότι θα τροφοδοτήσει την απαίτησή σας για αυστηρότητα, τη διάθεσή σας για διάλογο και την προσήλωσή σας στις αξίες στις οποίες θεμελιώνεται η διεθνής νομική μας κοινότητα.

Εδώ και πάνω από έναν αιώνα, η Ακαδημία υποδέχεται γενιές νομικών από όλο τον κόσμο. Πολλοί έγιναν δικαστές, διπλωμάτες, διαιτητές, ακαδημαϊκοί, δικηγόροι ή ανώτεροι διεθνείς υπάλληλοι. Όλοι πήραν μαζί τους την ίδια πεποίθηση: ότι το διεθνές δίκαιο, παρά τις ατέλειές του και τις δυσκολίες της εφαρμογής του, παραμένει ένα από τα ουσιώδη θεμέλια μιας διεθνούς τάξης βασισμένης στην ειρήνη, τη δικαιοσύνη, τη συνεργασία και τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Αυτή την πεποίθηση επιθυμούμε να μοιραστούμε σήμερα μαζί σας.

Σας εύχομαι μια σύνοδο πλούσια σε γνώσεις, γνωριμίες και ανταλλαγές, στο ύψος των προσδοκιών και των φιλοδοξιών σας.

Σας ευχαριστώ.